Orientation Guide to Canadian Schools

This guide was originally developed for the second booklet in this series: Working with South Sudanese Immigrant Students - Teacher Resources, written by Athieng Riak, Abiel Kon, Maryanne MacDonald, Elaine Lou and Lynn Smarsh. Karen parents working on this resource were so impressed with it that they asked that it be translated into Karen and included in this resource booklet as well. One of the writers, Ku Ku, translated the guide, and Gay Poe Hai transcribed the script for printing. Karen parents may take the resource to parentteacher interviews as an aide.

This is just one tool to assist schools and Karen families in better understanding and communicating with each other.

How to use this guide

Consider having this guide available when the student initially comes to register at the school. It may be housed in the general office or in the student services area. District intake centres should also have copies since parents will usually be accompanied by a settlement worker or interpreter when they visit that centre. The various points in the guide should be discussed collaboratively, and parents and their children should have the opportunity to ask questions. Parents should receive a copy to take home for future reference.

This guide could be adapted for use with immigrant families of other cultural backgrounds. If you wish to create your own guide, please keep in mind the following points:

- Remember to involve members of the cultural community in the guide's creation.
- · Use plain language. This means avoiding educational jargon, explaining abbreviations and using short sentences and the active voice.
- Use appropriate illustrations to further explain each



School/Home Communication

ကို/ဟံဉ်တၢ်ဆဲးကျိုးဘဉ်ထွဲ

Homework



- Students use an agenda to write down their homework. Please check the agenda to see their assignments.
- If you can't help your child with homework, check to see if the school has a homework club.
- Some communities provide homework clubs as well.

ဟံဉ်တာ်မၤ



- ကိုဖိသူဝဲလံာ်တာ်ကွဲးနီဉ်(ခါနည်)ေလာကကွဲးလီးဟံဉ် တာ်မာလာကဘဉ်မာဝဲန္နာ်လီး ဝံသးစူးသမံ သမ်ိုးနှဖိအလံဉ်ကွဲးနှီဉ်ဖ်သိုးနကသူဉ်ညါအဝဲသူဉ်ကဘဉ် မာတစ်မနာမနာလဲဉ်နှဉ်တက္စါ.
- နမၤစၢၤနုဖိအဟံဉ်တၢ်မၤမှါတသုတ္ပီယုသူဉ်ညါ,လၢကိုတ္ပီဟံဉ် တာ်မးကရာ(သာ်နတသမှခူကဘ)အိုဉ်တအိုဉ်လဲဉ်နှဉ်တက္စာ်
- ပူးတဝၢကၡု်တနီးကရာကရိγးအိုဉ်ထီဉ်ဝဲ¢ဉ် ဟံဉ်တာ်မၤကရာစု်ကီးနှဉ်လီး.

Letters/Phones Call from School





You might hear from the school when

- there are important forms for you to sign.
- they have concerns about your child.
- your child is absent at school, and the office hasn't heard from you.

လံဉ်ပရာဇီးလီတဲစိအတာ်ကိုးလာကို





လီတဲစိလာကိုတခ်ီကက်ိးနာဖဲ-

- နကဘဉ်ဆဲးလီးနမ်းလၢ(ိသမြှာ)အရှု[®]ဉ်အလီးအိဉ်တဘိုလၢ်လၤ်•
- အဝဲသူဉ်အိုဉ်ဇီးတၢ်ဘဉ်ယိဉ်လာတၢဂ့ၢ်တခါခါအယို.
- နဖိတလဲးကိုဘဉ်ဒီးကိုအဝဲးစားတခ်ီတနာ်ဟူနတဲကျအဝဲသ့ဉ် လာတာ်နီတမ်းဘဉ်.



Delivery of Learning

တၢိဳးနှုံလာတၢမၢလိအဂ်ီၢ

Textbooks



- Students DON'T always get a textbook for every subject.
- Students keep assigned textbooks for the school year.
- They MUST return textbooks at the end of the year in good condition. If they do not, they will have to pay for the textbook.

လံ5ဖး



- ကိုဖိတဖဉ်တဖိုးနှုံလံာ်ဖူးလာတာမြာလိုလံာကိုးဘူာဉ်ဖူးအင်္ဂြီဘဉ်မ
- ကိုဖိတဖဉ်ကဘဉ်ဖီဉ်လ်ဉ်ဖးလာအကဘဉ်မၤလိဝဲသူဉ်တဖဉ်လာနံဉ် တာမၤလိအင်္ဂါနှဉ်လီၤ
- အဝဲသူဉ်ကဘဉ်ကုးဟုဉ်ကဒါကုးလာပေးတဖဉ်
 ဘဉ်ဘျီးဘဉ်ဒါစဲနံဉ်ကတာါ်နှဉ်လီးမှတမှါဘဉ်တခီ့အဝဲသူဉ်
 ကဘဉ်လီးစုလာလာပေးအဝဲနှဉ်အင်္ဂါနှဉ်လီး

Other Learning Tools





- Students use binders to organize learning materials and carry them into the classroom.
- Students are encouraged to organize their binders regularly.
- While a computer at home is very helpful to your child's learning, they DON'T have to have a personal laptop or other devices such as an iPod or cellphone.

တာ်မာလိပီးလီအဂုၢအဂၢတဖဉ်





- ကိုဖိတဖဉ်သူဝဲလံာ်တြာ်(ဘငည်နမျ)လာကကျဲလီးအတာ်မာ လိပီးလီဘဉ်ဘျီးဘဉ်ဒါနီးလဲးစိတ်အီးဆူတီးစားနှဉ်လီး.
- ကွိဖိတဖဉ်အလိၢ်အိုဉ်ဝဲလ၊ကသမံသမိးအလံာ်တြာ်ကိုးကတီၢိုးနှဉ် လီး
- မှါလာနဟံဉ်အခ်ီဉ်ဖွူထာဉ်မှါတာ်လာအဘျူးအိဉ်ဇီဉ်မးလာနဖိတဖဉ် အတါမာလိမာဇီးအင်္ဂါအယိ,အဝဲသူဉ်တ ကြားအိဉ်ဇီးအနီါကစါဇဉ်ဝဲအ(laptop) မှတမှါပီးလီအဂၤဇ်အမှါ (iPod) မှတမှါ (cell phone) တဖဉ်ဘဉ်.



Delivery of Learning

တၢိဳးနှုံလၫတၢ်မၤလိအဂ်ီၢ

Teaching Styles



- Students do not just memorize facts.
- Teachers encourage creative thinking and questions.
- Students often work in groups to complete assignments and projects.
- Boys and girls work together and are treated equally.

တာ်သိဉ်လိအက္ခာ်အင်္ဂၤ



- ကိုဖိတဖဉ်တဘဉ်မှ1်ထဲလာအတိ1်ရူးတ1်ဂုဂ်တ1်ကိုုကဖဉ်စိုးဘဉ်-
- က္ခိသရဉ်သ့ဉ်တဖဉ်သူဝဲတၢ်သံ့ဒုးအိဉ် ထီဉ်တာ်ဆိကမိဉ်ဒီးတာ်သံကွာ်သံဒီးသူ့ဉ်တဖဉ်နှဉ်လီး
- ကိုဖိသူဉ်တဖဉ်ညီနှုံမ၊သက်းတါလ၊အကရုါ်စ်သီးကဘဉ် မးဝံးတာ်လာကဘဉ်မးဝဲဒီးတာ်တိာ်ကွဲ။(စမသြန္မခအျ)တဖဉ်နှဉ်လီး
- ပိଚ်မှဉ်ဖိဒီးပိଚ်ခွါဖိတဖဉ်မၤသက်းတၢ်တပူးယီတအိဉ်ဒီးတၢ်ဖူဉ် တာ်ဆာဘဉ်.

English Language Learning (ELL)



- ELL students need up to seven years to become academically successful in English.
- Students may access additional, free ELL help outside school in a public library or community church.

အဲကလုံးကျိဉ်တၢ်မၤလ



- ပူးလ၊အမ၊လိအဲကလံးကိုဉ် (ELL) ကွိဖိတဖဉ်အင်္ဂါကတံဉ် တာ်ဝဲဒဉ်နွှံနံဉ်လ၊ကလူးထီဉ်တါမၤလိအတါပဉ်ပနီဉ်တုးထီဉ် ထီဉ်ဘးလၢအဲကလုံးအကျိဉ်တခ်ိန္နဉ်လီး.
- ကိုဖိတဖဉ်ကမၤလိန္နာ်အါထီဉ်တာ်လာ (ELL) တာ်သိဉ် လိလၢၼတလာဘူးလာ်စ္၊ဘဉ္ခ်္ဒအို၌ဝဲဇဉ်လာတၢ်လီ်းအဂၤဇ်အမ္ဒါက မျာ်လံဉ်ရိစားဖီးပျာတဝာသရိဉ်သူဉ်တဖဉ်နှဉ်လီး



Parents in Canada

တာ်ကဲမိာ်ကဲပါလာကီးခဲနှင်္ဖအပူး

Family Time



- Canadians value family time.
- Families often have dinner together.
- Parents spend time doing activities with their children, at home and in the community.

ဟံဉ်ဖိသီဖိတာ်ဆာကတို်



- ပူးခဲန၏ဖိတဖဉ်ဟ်လုၢ်ဟ်ပူးဟံဉ်ဖိဃီဖိတာ်ဆာကတီါဒီဉ်မးနှဉ်လီး
- ဟံဉ်ဖိလီဖိတဖဉ်အါနော်တစ်တက္ခ်ာအီနိသက်ိဳးဟါတစ်အီနိတ်ပူးယီနှင့်
 လီး
- မိၢိပါသူဉ်တဖဉ်သူဝဲတာ်ဆာကတိၢိလာကဟူးဂဲလဲဇီးအဖိသူဉ် တဖဉ်လာဟံဉ်လာဃီဇီးလာပျာတဝာပူးနှဉ်လီး

Discipline at Home



- Physical punishment is illegal at school and at home
- Parents set limits at home, and children have to take responsibility for their mistakes.

ဟံဉ်ဃီအတၢ်ဘျ၊



- တာ်ဟုဉ်တစ်ဉ်ညီဉ်လာအမှာ်တာ်မာဆါနှီးခိဖ်းညဉ်နှဉ် လာကိုမှာ်ဂူးလာဟဉ်လာဃီမှာ်ဂူးတမှာ်တာ်လာအဖိုးသဲစးဘဉ်-
- လာဟံဉ်လာဗာမိဂ်ိုပါသူဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ဟ်ပနီဉ်
 တာ်ဆာကတိုံဖြီးဟ်လီးတာ်ဘျာလာဖိသှဉ်တဖဉ်အင်္ဂိုဖြီးဖိသူဉ်
 တဖဉ်ကဘဉ်ဟုံးမှုဟုံးပါလာအမှတာ်ကမဉ်အင်္ဂိုနှဉ်လီး.



Parents in Canada

တာကြမ်ိုက်ပါလာကြီးခဲ့နှင်္ပအပူး

Family Responsibilities



- Children are encouraged to share family chores such as cleaning up rooms, lawn mowing and snow shoveling.
- It's illegal to keep children at home to babysit younger siblings on school days.

ဟံဉ်ဖိဃီဖိအမှုအဒါ



- ဖိသ္ဉ်တဖဉ်အလို၊အိဉ်ဝဲလ၊ကတိစာမောကာံဉ်ဃီအတာဖြဲးတာ်မဖိအ မှါတါကဆွဲကဆို-တါခွဲသိဉ်မကဆိုလိုမ်စား-တာ်ကူးနိုဉ်ဇီးတာ်ကွား ကွဲဉ်မှုခိဉ်ဖိသူဉ်တဖဉ်နှဉ်လီး
- လၢနကမၢနဖိတဖဉ်အိဉ်တုဂ်လ၊ဟံဉ်ဒီးကွစ်အပုစ်ဆုံးတဖဉ်စတာ်ထီဉ် ကိုမှုန်းအဆာကတိစ်နှဉ်တမှစ်တစ်လာအမီးသဲစးဘဉ်
- မိဂ်ပဂ်ခံဂၤလာဂ်အမူအဒါအိုဉ်ဝဲဒော်လာကသိဉ်လိမ်းယုံးဖီးခုးဖို့ခ် ထိဉ်ဖိတဖဉ်နှဉ်လီး

Traditional vs Canadian



- Canada is proud of its cultural diversity.
- As a family, you can keep some important family traditions, and learn some new Canadian ways.
- Successful immigrant children embrace both their old and their new culture's norms and values.

လုၢ်လာ်ထူသနူလာက်ိဳါခဲနဒါ



- ခဲနင်္စန်ဉ်ဟ်ကဖၢလၢအသးလၢအလုၢ်အလၢ်င္ပေခဲလီးဆီဠေ်တာ်နှဉ် လီး
- ဖ်ဘံဉ်ဖိယီဖိတဖူဉ်အသီး,နတ်းယာ်နတ်ဉ် ဖိယီဖိအလုၢ်လ်ာထူသနူလာအရအိုဉ်တနီးသုဝဲဖီးတကတိါ်ယီမလိခဲန ဖါအကျဲအသီစု၊်ကီးနှဉ်လီး
- ဖိသဉ်လာအဟဲသုးလို်သုံးကျဲလာအတာ်အိဉ် မူအပတို်ထိဉ်ဘးတဖဉ်မှါပျသဉ်တဖဉ်လာအဟံး ယဉ်လုုံလုံလို်လုံးဇီးအသီခံခါလာဉ်အသူးအသူဉ်နှဉ်လီး•



Gender Expectations

တၢ်ထံဉ်တၢ်မုၢ်လၢ်ကွၢ်စိဘဉ်ထွဲမှဉ်ခွါ

Recreation



- Girls and boys both have options to play all sports or take up any hobby. Boys and girls participate together.
- Team sports require separation of boys and girls as they get older. Boys' size and strength requires this for safety.

တာ်မးဖုံသူဉ်ဖုံသး(တာ်လိဉ်ဓိဉ်လိဉ်ကွဲ)



- ပိုင်ာမှဉ်ဖိနီးပိုင်ခွါဖိသှဉ်တဖဉ်လာတဂ်လိုင်ကွဲကိုးမုံးစေးအစီခိုင်
 မှုဂ်ဂုံးအတဂ်သစ်စဉ်ဝဲအဖီခိုင်မှုဂ်ဂုံးဖဲအသားအိုင်အဖီခိုင်မဟုထာဝဲသ
 နှင်လီးပိုင်မှဉ်ဖိနီးပိုင်ခွါဖိသှင်တဖဉ်မာသကီးတဂ်တပူးယီနှင်လီး
- တုံးမှုံးပြာမှုခ်ဖိတ်ခွါတဖဉ်အနီးဖြင့်ထိုဉ်တစ်းတခ်ဳတ်းလိာခြင်း
 လိာကွဲကရာတဖဉ်မုံးလၢဝဲလာအဝဲသုဉ်ကလိာကွဲလီးဆီကူးမှုံးစ်သီး
 ဖွီးတာဘင်္ဂြိဘဉ်ထုံးသုတအိဉ်တဂုံးခီဖိုလ၊ပိတ်ခွါဖို့အနီးခြံကုုံဂ်ီးဖီးအ
 တာဂ်ာံဆျဉ်ဘါဆျဉ်အဖီခြိဉ်နှင့်လီး.

Careers









- Girls and boys are encouraged to take up careers. This means delaying marriage.
- Careers are for both boys and girls.
- Both men and women hold positions of authority.
- Presently, more girls than boys attend postsecondary education.

တၢိဖီးတၢ်မၤဘဉ်ဃးတၢ်လုၢ်အီဉ်သးသမူ









- တိာမှဉ်ဖိနီးတိခွါဖိသှဉ်တဖဉ်တာ်ဟုဉ်သဆဉ် ထိဉ်အဝဲသှဉ်န်သီးနီးကဟုံးထိဉ်ဖိဉ်ထီ တာဖုံးတာမြာဘဉ်ယးတာ်လုံးအိုဉ်သီးသမှုနှဉ် လီးတာ်အားအခီပညီမှာ်ဝဲတာ်ထုံးယာာ်ထိဉ် တာ်ဆာကတိုာ်လာတာ်တာ့တာ်မြီးဆုံဂြီးနှဉ်လီး.
- တာ်လုံးအီဉ်နီးခြိသးသမူတာဖြီးတာမာတဖဉ်အို့ ခြဲလားပိတ်မှုခြ
 ဖိနီးပိတ်ချွဲဖြဲသူခိုတဖဉ်အင်္ဂါနှင့်လီး.
- ဝိ၁်ခွါမှ်ာဂူးလိာမှဉ်မှာ်ဂူးအိဉ်ဇီးတစ်တာ်ကမီးအပတိၢိလာအ တုသိုးသိုးနှဉ်လီး
- ဆာကတိုံခဲ့ဆံးပိဘ်မှဉ်ဖိတဖဉ်ဆနီဉ်ဂံ၊အိဉ်အါနှၤ်ဇီးတိခွါဖိတဖဉ် လာအထိဉ်ဝဲနော်တီးလီးဆီ(post secondary education) နှဉ်လီး



Gender Expectations

တၢ်ထံဉ်တၢ်မုၢ်လၢ်ကွၢ်စိဘဉ်ထွဲမှဉ်ခွါ

Academic Success for Boys and Girls



- Girls and boys are encouraged to stay in school and to achieve the highest level of education possible.
- Academic success, as well as homemaking and child-raising skills, are important for both girls and boys.

တၢ်ဖံးလိမၢဒိႏအတၢ်တုၤထီဉ်ထီဉ်ဘးလၢပိဉ်မှဉ် ဖိဇီးပိဉ်ချွဲဖိတဖဉ်အင်္ဂါ



- ပိ5ခွါဖိနီးပိ5မုဉ်ဖိခံဖုလာ်တာ်ဟုဉ်င်္ဂါဟုဉ်ဘါအဝဲသှဉ်န်သီးကအိုဉ်
 လာကွိန်အသုဝဲအဖိခိဉ်အသီးကတု၊ထိဉ်ထိဉ်ဘးလာတာ်ကျဉ်ဘဉ်ကျဉ်
 သုအပတိါ်အထိကတာ်ရနဉ်လီး.
- ကိုအတၢ်လဲးထီဉ်လဲးထိမှုဂ်ုံးဟုဉ်ဃီအတာ်ရဲဉ်
 သဲကတီးဖီးတာ်လုံးစိဉ်ထီဉ်ဖိသဉ်အတာ်သုတာ်ဘဉ်တဖဉ်
 မှုဂုံးမှာ်တာ်လာအရှုနိုဉ်လဲလုံးပိုင်မှဉ်ဖိနီးပိုင်ာခွါဖိခံဖုလာာ်အဖီခြိဉ်နှဉ်လီး

Washrooms/Change Rooms





- Girls and boys should use their own washrooms and change rooms.
- Most public washrooms and change rooms will be marked with a sign or picture that shows a man or a woman.

တၢ်ပားလီ႞/တၢ်ကလံၤကလဲသးအေးး





- တိခ်မှခ်ဖိနီးတိခွဲဖိသည်တဖဉ်ကြားသူအဝဲသည်အနီးကစါစဉ်ဝဲတာ်ဟား လီးနီးတာ်ကလံကလဲသးအဖားနှဉ်လီး
- ကမျာ်အတာ်ဟားလီ၊ ဒီးတာ်ကလံးကလဲသားအေးတဖဉ်ဘဉ်တာ်မာ နီဉိယာ်အီးလာတာ်ပနီဉ်မှတမှာ်တာ်ဂီးလာအစုးနှဲခ်ုပိခ်ရွှါမှတမှာ်ပိခ်မှုခ် နှာ်လီး.



School Discipline—It's the Law

ကိုတၢ်ဘျာ–အဝဲနှဉ်မှၢ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီ

Attendance



- Girls and boys must attend school daily until they are 17 years old.
- School administration must report problems with attendance to a special board.
- Missing school can result in a large fine for the parents for each day missed.
- If your child can't go to school, phone the school.

တၢ်ထီဉ်ကို



- ပိ>ာမှခ်ဖြီးပိခွါဖိသူခ်တဖခ်ကဘခ်ထီခ်ကိုက်း နံးဖဲးတု၊လာအသးအိုခ်(၁၇)နံခ်တစုနှခ်လီး.
- ကိုအပျာဘဉ်မျာာဉ်ပေါကဘဉ်ဟ်ဖျာထီဉ်တာ်ဂေ့်ကီသူှာ်
 တဖဉ်ဘဉ်ဃးဇီးတာ်ထီဉ်ကိုဆူပျာဘဉ်မျာာဉ်ပေလီးဆီဇဉ်တာ်နှဉ်လီး
- နဖိလဲ၊ထီဉ်ကိုမှါတသု၊ၾသူဉ်ညါကိုတက္၊

Serious Offences



- Fighting, bullying, smoking and skipping school are considered serious.
- Repeated or serious problems may result in the student being suspended from school.

တၢ်လုၢ်သ္၌ခါပတဉ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီလၢအဖိ၌



- တါအ္ခြာလိၵ်ဆီးက္,တါမာနားမာပ္စ္ပာတါ,တါအီမိၵိဇီးတါယ္စ္ပါကိုသူဉ် တဖဉ်တါဟ်ပနီဉ်အီးဇ်အမှါတါကမဉ်လာအဇိဉ်နှဉ်လီး
- တါဂုါကီဇ်အဲးမှုါမေးအသးတကတိ်သဉ်တကတိ်နှဉ်
 တါအစာကအိဉ်ထီဉ်ဝဲလာကိုဖိအဝဲနှဉ်တါကဇုးဆိကတိ်ါအတါဖုံးလိ မေးတစ်ာတလိုနှဉ်လီး



School Discipline—It's the Law

ကိုတၢ်ဘျာ–အဝဲနှဉ်မှၢ်တၢ်သိဉ်တၢ်သီ

Illegal Activities



- Drugs are illegal in Canada. Use of alcohol at school is illegal. If your child is using, selling or keeping drugs, the police will be called. Parents will be called to meet with police at school.
- Illegal involvement with gangs (groups of people who move drugs or steal) will be dealt with at the school by a police officer. Parents will be called immediately.
- If a student is breaking the law, they will be suspended and possibly removed from the school.
- If a student is fined, the parent is responsible to pay.

တၢ်ဟူးတၢဂ်ၤလာအတဖိးသဲစး



- ကသံဉ်မူးဘိုးတမှာ်တာဖိုးသဲစးလာကို စဲနှင်္ဂအပူးဘဉ်-တာ်အီသံးလာကိုတမှာ်တာဖိုးသဲစးဘဉ်-နှစိမှာ်သူ,ဆါမဲ့တမှာ်စိတိုးကသံဉ်မူးဘိုးနှဉ် တာ်ကကိုးပားကို န်ဉ်လီး-မိာ်ပာ်တဖဉ်တာ်ကကိုးအီးဖိသိုးကထံဉ်လိဉ်သးနီးပားကို လာကိုနှဉ်လီး-
- တၢမၤဘဉ်ထွဲလိာသးလၢအတဖိးသဲစးဖီးကသံဉ်မူးဘီးကရၢအဖီခိဉ်ပၢၤကိၢကဘါရဲတၢဂ္ၵ်အဝဲနှဉ်လၢကိုနှဉ်လီးမိၵ်ပၢတဖဉ်တၢ်ကကိးအီးတဘျီယီနှဉ်လီး
- ကိုဖိတဂၤမ့ါမၤကမဉ်တါသိဉ်တါသီနှဉ်,တါကဆိကတိါအတါမၤလိတစိါတလိါမ့တမ့ါထုးထီဉ်ကွံဉ်အီၤလၢကၠိနှဉ်လီၤ
- ကိုဖိတဂၤတာ်မှာ်အီးလီးဘဉ်ဖုးအီးနှဉ်,မိါပါတဖဉ်အမှုအဖါအိဉ်ဝဲလၢကဘဉ်လီးဝဲနှဉ်လီး



တၢ်လၢပုၢညီနှုံမၢအီးဖဲတၢ်ထီဉ်ကိုမုၢိန္ဒံးအဆာကတီၢ်

Personal Belongings





- Children carry their books in a backpack.
- Children bring a healthy lunch and snacks to school in their backpacks.
- Parents should check the backpack for important papers and homework assignments from school.

နိုၢိတဂၤအတၢ်ဖိတၢ်လံးတဖဉ်





- ဖိသဉ်တဖဉ်ဝံဝဲနဉ်အလံဉ်လာထာဉ်ဝံချာအပူးလီး.
- ဖိသဉ်တဖဉ်ကြားဟဲစိဉ်မု်းဆါခီတဂ်အီဉ်(တဂ်အီဉ်လ၊အဟ္ဉ်တဂ်အိဉ် ဆူဉ်အိဉ်ချ)နီးတဂ်အီဉ်ကဆား(ျညချေ)ဆူကိုလ၊အထာဉ်ဝံချာအပူ၊ နဉ်လီ၊
- မိါပါတဖဉ်ကြားသမံသမီးထာဉ်ဝံချလာလာ်ကဘျုံးအရဇိဉ်
 တဖဉ်အင်္ဂါဖီးဟံဉ်တာ်မလောတာ်ကဘဉ်မာဝံးအီးလာအဘဉ်တာ်ဟုဉ် လီးအီးလာကိုနှဉ်လီး.

Movement in School



- Grade K–6 students keep their backpacks and coats in a coatroom in the classroom.
- Grade K–6 students stay in one room most of the day.
- Grade 7–12 students have lockers for their belongings.
- Students go from room to room for different classes. Teachers usually stay in one classroom.

တၢ်ဟူးတၢဂဲၤလာက္ခ်ပူး



- ကိုဖိစးထီဉ်တီးဖိသဉ်တုံးလာဃုတီးတဖဉ်
 ဟ်အထာဉ်ဝံချာနီးဆုကားဖီခိဉ်လာဆုကားအစားပူးလာအအိဉ်
 လာတာမ်ားလိုတီးစားပူးနှဉ်လီး
- တီးဖိသဉ်တုးလာဃုတီးကိုဖိတဖဉ်အိဉ်လာတီးအးတဖျာဉ်အပူးအါသော် တာ်တက္နာ်လာတန်းအတီာ်မှုးနှဉ်လီး
- နွံတီးဆူတဆံခံတီးကိုဖိတဖဉ်အိဉ်ဇီးတာ်ဟ်အလီာ်(သခုနမျ) လာကဟ်အတာ်ဖိတာ်လုံးအင်္ဂါနှဉ်လီး
- ကိုဖိတဖဉ်လဲလာတီးတတီးဆူတတီးလာလံာ်တာ်မလိလီးဆိအဖီခိုခ် နှဉ်လီးကိုသရဉ်တဖဉ်ညီနှစ်အိုခ်ဝဲလာတီးအးတအးအမှုးနှဉ်လီး



တၢ်လၢပုၢညီနှု၊မၤဏီးဖဲတၢ်ထီဉ်ကိုမုၢိနံးအဆာကတီၢ်

Prepare for Class



- Students are responsible to get to each class on time.
- Children come to school before school starts.
- Students must come to class with their books and homework ready.
- If students don't understand something, they should ask the teacher for help. Teachers want them to ask questions.

တာ်ကတ်ဉ်ကတီးလာတီးဖား



- ကိုဖိသုဉ်တဖဉ်အမူအေါအိဉ်ဝဲနော်လာကဘဉ်
 လဲးဆူတီးဖားတတီးစှာ်စှာ်ဘန်ဆာဘန်ကတီါ်နှန်လီး.
- ဖိသဉ်တဖဉ်ကြားလဲဟု၊ဆူကိုတချုးကိုစးထီဉ်ဖံးဘဉ်နှဉ်လီ၊
- ကိုဖိတဖဉ်ကဘဉ်ကတ်ာ်ကတီးဟ်စားအလံာ်အလဲ၊်ဇီးဟံဉ် တာ်မေးဖီးဟဲဆူကိုနှဉ်လီး.
- ဖဲကိုဖိသှဉ်တဖဉ်တနါပၢါတာ်တမံးမံးဘဉ်အခါနှဉ်,အဝဲသှဉ် ကြားယုတာ်မ၊စားလ၊သရဉ်အအိဉ်နှဉ်လီး သရဉ်တဖဉ် အဲဉ်ဖိႏဝဲလ၊အဝဲသှဉ်ကသံကျွတ်နှဉ်လီး

Homework Is Daily



- Your child should do homework every day.
 They should work on large assignments over a few days or sometimes weeks.
- Not all homework is for marks. If there is no assigned homework, your child should review notes or read.

ဟံဉ်တာ်မးမှာ်တာ်လာတနံးဇီးတနံးအင်္ဂြိ



- နဖိကြားမာဟံဉ်တာ်မာကိုးနုံးဖွဲးနှဉ်လီး.
- အဝဲသူဉ်ကဘဉ်မၤဝံးတၢ်လၢအကဘဉ်မၤဝဲလၢအအါတဖဉ် လၢတဘျူးသိမ္မတမ္နါတဘျိတခ်ိဉ်လာအနွံတဖဉ်နှဉ်လီး.
- ဟံဉ်တာ်မာခဲလာာ်တမှာ်လာတာ်ကဟုဉ်အမားအင်္ဂါဘဉ်စေဟာ်ဉ် တာမာလာအခဲသှဉ်ကဘဉ်မာဝဲတအိုဉ်ဘဉ်အခါအခဲသှဉ် ကဘဉ်ကွာ်ကဒါကူးတာ်မာနိုဉ်မာဃါမှတမှာ်ဖားလံဉ်နှဉ်လီးစေ



တၢ်လၢပုၢညီနှုံမၢအီးဖဲတၢ်ထီဉ်ကိုမုၢိနံးအဆၢကတီၢ်

School Timetable



- From Grade 7 on, when school begins, you will get a schedule that your child must follow.
- The schedule tells what time each class starts and where classrooms are. Teachers help students to understand the schedule.

ကိုတၢ်ပဉ်ပနီဉ်တာ်ဆာကတီါ



- စးထီဉ်လ၊နွံတီးဖီးဆူညါနှဉ်, ဖဲကိုစးထီဉ်အဆာကတီနကဖီးနှစ်ဘဉ်
 လံဉ်တစ်ရှဉ်လီးလ၊နှဖိကဘဉ်လူးထွဲအီးနှဉ်လီး.
- လံာ်တရ်ရှာ်လီးကတဲဘာ်မားတီးတတီးစုာ်စုာ်စးထီာ်
 အခါဖွဲလာခြီးတီးဖားအိုခြဲဖွဲလာခုအဂါနှာ်လီးကိုသရာခ်
 တဖဉ်မာစားကိုဖိန်သီးနီးကနားပော်လော်တာ်ရခြာလီးနှာ်လီး

Questions to Ask Your Child At the End of a School Day



- What happened at school today?
- Did your teacher give you a paper for me?
- What did you like best today?
- Did you have fun?
- What do you have for homework?

တၢ်သံကွၢ်လၢနကသံကွၢ်နှဖိလ၊တၢ်ထီဉ်ကိုမုၢ်နုံးဝံးအလီၢိခံ



- တနံးအံးတစ်မနာမာအသးလာကိုလဲဉ်
- နသရဉ်ဟုဉ်နာလံဉ်ကဘုံးလာယဂ်ီ်တခါခါဧါ
- တနံးအံးတၢ်လၢအဘဉ်သူဉ်ဘဉ်သးနာဖိဉ်ကတၢၢိမ္ပါတၢ်မနှာလဲဉ်
- တန်းအားနသးဖုံကစ်ဒီခါ
- လာဟံဉ်တၢ်မာအဂ်ိႆာနကဘဉ်မာတၢ်မနှာလဲဉ်



တၢ်လၢပုၤညီနှုံမၢအီးဖဲတၢ်ထီဉ်ကိုမုၢိန္နံးအဆၢကတိၢ်

Going to Bed and Waking Up



- Your child should use a clock, not the sun, to know when to go to bed and get up.
- Sometimes, schools might be closed or school buses might not run if the weather is bad. Listen for the morning weather report on the radio or TV.

တာ်ကူးမံကူးဂဲးဖီးတာ်ဖူးသံနီဉ်ထီဉ်



- နဖိကြားသူဝဲဇဉ်နဉ်ရံဉ်,တမှာ်မှာ်ဘဉ်လောက သူဉ်ညါတာ်ဆာကတို်လာကဘဉ်ကူးမံဒီးဂဲးဆာထာဉ်နှဉ်လီး
- တဘျီတခ်ီဉ်ႇကိုကဘဉ်တ်၊ပျ်ာအီးမှတမှ်၊ကိုအသိလှဉ်တလဲလာ်ဘဉ် ဖဲလာမူခိဉ်ကလုံးသိဉ်ဂီးတဂုံးဘဉ်အဆာကတို်နှဉ်လီးနိကနဉ် မူခိဉ်ကလုံးသိဉ်ဂီးကစီဉ်လာဂီးခီလာအဘဉ်တ်၊ဟ်ဖျါအီးလာကွဲး လူလိုးမှတမှ်၊ကွဲးဟူဖျိနဉ်တက္နှာ.

Health



- If your child has a fever or a disease that other students could catch, like measles or chicken pox, keep the child at home.
- Take your child to the dentist every six months.
- Have your child's eyes tested every year.
- Take your child for a checkup with the doctor every year.

တၢ်ဏီဉ်ဆူဉ်ဏီဉ်ချ



- နဖိအလိုးမှုဂ်ကိုမှတမှု၊အိုဉ်ဇီးတာ်ဆါလာအဘဉ်က်ကိုဖိအဂၤတမဉ် သူ့န်အမှုဂ်တမူးဖိ(measles)တာ်ထီဉ်ထား(chicken pox)သူဉ် တမဉ်နှဉ်ပျံအိုဉ်ဖိသဉ်လာဟဉ်တကာ့်၊
- လဲးမးကွန်မိအမိဘ်ချံကိုးနှံဉိဖ်းနှဉ်တက္၏.
- ကိုးနံဉ်ဇဲးနှဉ်လဲ၊ကိုးနှဖိန်သီးကသံဉ်သရဉ်ကမၢကွာ်အီးအင်္ဂါနှဉ် တက္ခါ•



School Programs

ကိုအတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲ၊

Helping Children



- There are programs in schools and communities to help young children get ready for kindergarten.
- If children have not been able to go to school in their countries, there are literacy classes to help them fill the gaps in their education.

တၢိမၢစၢၤဖိသဉ်တဖဉ်



- ဖိသဉ်တဖဉ်လ၊အထံအကိၢတခ်ိမ္၊်တမ၊လိမၢဖိႏဘဉ်တ႞ဘဉ် နဉ်လံာ်လဲ၊အိဉ်လ၊အဝဲသှဉ်ကမ၊လိတာ်အဂ်ီ၊လ၊ကမ၊စၢ၊အဝဲသှဉ် မ၊ပွဲ၊တၢ်လီးဟိလ၊အတၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့အင်္ဂါနှဉ်လီး

Special Programming



- If a student does not achieve well in grades 1 to 5, special programming is available to assist the student in catching up and succeeding.
- If the school asks for special programming for your child, you should ask WHY. The purpose is to help your child catch up.
- If special testing is required, you will be asked to sign consent forms. The testing is necessary and will assist the school in correctly assessing your child.

တၢိရဲဉ်တၢ်ကျဲ၊လီးဆီ



- ကိုဖိတဂၢအတာ်မာလိမာဖိုးမှာ်တလဲးထီခိုလဲးထီ
 ကဲခ်ဆိုးစားထီခိုလာတတီးတုံးဆူယာ်တီးနှဉ်,တာရဲခို
 တာ်ကျုံးလီးဆီအိုခ်စ်လာကမာစားအစဲသူခိုလူးထီခိုတာ်မာလိုအပတိုးချုံးဖိုးမာနားတာ်အင်္ဂါနှင့်လီး
- လာကိုတခ်ဳိမှု၊မာလာနဖိထီဉ်ကိုင်ဳိးမလိတ်လာတာ

 ရဲဉ်တာကြုံလီးဆီတခ်ဳနဉ်နကြားသံကွာ်ဘဉ်မနုးအယိလ်ဉ်နှဉ်တက

 ့ါးတာမြုံလာကျွစ်မှု၊ ဖိသီးင်ဳိးကမာစာနဖိလာလူးထီဉ်တာမာလိကချုံး
 အင်္ဂါနှဉ်လီး-
- အလိုံမှ်၊အိုဉ်လာတ၊ြီးစဲးလီးဆီအင်္ဂိုနှဉ်နက
 ဘဉ်တာ်မာနာလာနကမယ္ပဲ၊လံာဟုဉ်တာပြုနှဉ်လီးတာပြီးစဲးနှဉ်
 အလိုံအို့ဉ်ဝဲလာကမာ့စားကိုန်သီးဇီးကမာ့ကျွန်စိုဘဉ်ဘိုုးဘဉ်ဒါနှဉ်လီး



School Programs

ကိုအတၢ်ရဲဉ်တာ်ကျဲ၊

Provincial Tests



- In Alberta, provincial tests are in the spring of Grades 6, 9 and 12.
- The Grade 9 test marks help decide the student's high school courses.
- The Grade 12 test marks are used for college entrance.
- Marks of 75% or higher mean that your child has more academic options.

က်ိရြဉ်တၢိဳးစဲး



- လ၊(Alberta)အပူးပဇိန်တၢိဳးစံးအိန်ဝဲနေ်လ၊(spring) အဆာကတိၢိလ၊ပူးသ,ပူးမာတီ၊,ခွဲတီးဇီးတဆံခံတီးတဖန်နှင်လီး
- တၢိဳးခဲးအမႈလ၊ပျးခွံတီးကဲထီဉ်တာ်မ၊စားလ၊က ဆ၊ဘဲာ်ကိုဖိအတီးထီကိုလာ်လဲ၊လ၊ကဘဉ်မ၊လိဝဲနှဉ်လီး.
- တၢိန်းစဲးအမႈလ၊ပျာတဆံခံတီးဘဉ်တာ်သူအီးလာတာ်ကနှာ်လီးဖွှဉ် စိမ်းအင်္ဂါနဉ်လီး
- တၢဴဒီးစဲးအမႈနွံဆံယာ်များကယာဇီးဆူအဖီခိုခ်
 အခ်ီပညီမှာဝနဖိအိုခိုင်းတာ်လာအကဘဉ်ယုထာဝဲအါ
 နိခ်တက္ခာ်လာတာမှာလိမာဇီးအင်္ဂါနှဉ်လီး-

Promotions



- Each year a student progresses from grade to grade.
- Teachers look at report cards and provincial tests to make course plans with you and your child.

တၢ်သုးထီဉ်အတီး



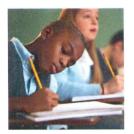
- တနံဉ်စှာ်စှာ်ကိုဖိတဂၤအတီးထီထီဉ်လာတတီးဖီးဆူတတီးနှဉ်လီး
- ကိုသရဉ်သှဉ်တဖဉ်ကွက်ကိုဖိအလံဉ်ဟ်မျိုဒီးပဒိဉ်တာပြီးစဲးအမးဒီးဆာ ဘဲဉ်သကိုးဒီးနားဒီးနှဖိလာကရဲဉ်ကျုံလော်တာ်မှာလိုလာနှဖိအဂ်ိုနှဉ်လီး



Assessments

တာ်သမံသမ်း

Types of Assessment





- Written assessments (writing assignments and exams)
- Oral assessments
- Group work
- Presentations
- Peer assessments (student assess each other)
- Self-evaluations (students assess their own work)

တၢ်သမံသမိုးအကလှဉ်ကလှဉ်





- တာ်သမိသမိးလာတာ်ကွဲး(တာ်ဖြီးစုံးလာတာ်ကွဲး)
- တၢ်သမံသမိုးလၢထးခ်ိန်
- တာ်မာတာ်လာကရှာ်
- တၢ်ကတိၤရုလဲတၢ်ဂ့ၢ်တာ်ကြို
- တိုဖိသမံသမိုးလိ5်သးကန်ကနဲ
- နိုୀကစ1်အတ1်သမံသမိုးလီးကဲ့းသး

Expectations



- Students are not ranked in the classroom.
 Teachers do not compare children in the classroom.
- Teachers ask students to achieve to the best of their ability and a little beyond.

တၢိမုၢိလၢ်က္ခၢိစိ



- ကိုဖိတဖဉ်တစ်တတ်ဉ်လီးဆီအပတိုးလ၊တီးပူးဘဉ်•ကိုသရဉ် တဖဉ်တထိဉ်သတြီးကိုဖိလ၊တီးပူးဘဉ်•
- ကိုသရဉ်တဖဉ်အဲဉ်ဒီးဝဲလာကိုဖိကမာတာ်
 လာအနီးကစာ်အတာ်သုတာ်ဘဉ်ဒဉ်ဝဲအဂ္ဂးကတာ်ကုံထိုဉ်
 ထိဉ်ဘားတာ်ဟိပနီဉ်မှတမှုအခြန်းခိုနှာ်ဒီးအလီးအိုဉ်ဝဲနှဉ်လီး



Assessments

တာ်သမံသမ်း

What Is Taught







- All of Alberta has a standard curriculum. It is completed in 12 years of school.
- All children are expected to take English, social studies, sciences, mathematics, Physical Education and optional courses.
- Children are expected to be competent in that level of the curriculum for each year.

တၢ်မနုးဘဉ်တၢ်သိဉ်လိအီးလဲဉ်







- (Alberta) ဇီတဘုန်ညါအိန်စီးတတီးဘန်
 တတီးလံခ်လ်ၤလာတာ်ကဘန်သိန်လိအီးနန်လီး လော်လာ်လာတာ်
 ကဘန်သိန်လိအီးတဖန်ဘန်တာမ၊ဝဲးအီးလာကိုအနံနိုတဆံခံနံန်
 နှင်လီး
- ဖိသဉ်ကိုးဂၢဖွဲးကဘဉ်မေလိလာ်အာကလုံးမှတ်မြေလိထီရီ၊ စုံအူဉ်မှတ် နွး့နှိုခ်ပိညါဖြီးလာ်လာတာမှာထာအားသူဉ်တဖဉ်နှဉ်လီး
- ဖိသဉ်တဖဉ်အလို၊အိုဉ်ဝဲနေလ၊ကမာတါဂူးဂူးလ၊တာ်သိုန်
 လိအပတို၊န်လံနည်နှိည်နှင့်လ။တနှံနာဘန်တနှံနှန်လီး

Reporting



- You will receive report cards several times each year. They have marks and comments from the teacher about your child. If you have questions, contact the school.
- Talk to your child about the report card.
 Then sign it and send it back to the school if your school requires this.
- At the end of June, you will receive a copy of the final report card.

တၢိပၥ်ဖျါ



- တနံဉ်အတိၢိပူးနက်းနှုတ်ာဟ်မျါတဘျူးဘျီနှ ဉ်လီးလာတာဟ်မျါအပူးအိုခ်င်းလံာ်အမားဇီးတာ် ကတ်းဘဉ်ဃးနှဖိအဂ့်ာအကျိုလာကိုသရဉ် နှဉ်လီးခီဖြိတ်၊ဟ်မျါအဖီခိဉ်နမ့်ာအိုခ်င်းတာ်သံကွာ် သံဇီးတခ်ီဆုံးကိုးဘဉ်ဇီးကိုတက္နာ့်.
- ကတိုးတါဇီးနဖိုဘဉ်ဃးဇီးအလာ်တါဟ်ဖျါအဂါတက္၊ ဝံးအလိုခံဆုံးပနီဉ်နဖုံးဇီးဆျကဒါကူးအီးဆူကိုဖွဲ့ကိုမှုံဃုကုးဘဉ် ဖုံးအီးအခါနှဉ်တကု၊
- ဖဲလါယူးအလက်နှဉ်နကဖိုးနှုံဘဉ်တာ်ဟ်မျှါလာခံကတာ်တဘာ့ဉ်
 လာတနှံဉ်အင်္ဂိနှဉ်လီး.



Graduation

တၢ်ဖြိထီဉ်ကို

Aim High



- In senior high school each course is worth credits. Graduating students must have at least 100 credits. This means they must take 25–30 courses over three years.
- Courses include English, social studies, sciences, math, physical education, career and life management and options.

တၢ်ပညိ႒်လၢအထီ



- လံာ်တာ်မာလိတကတိၢိစုာ်စုာ်လာတီးထီကိုကြားမီး
 အပတိၢိလာအထီခ်ဘားနှစ်လီးကိုဖိလာအဖြိတိခ်တဖစ်
 ကြားမီးနှစ်အပတိၢိလာအထိခ်ဘားအရာကတာ၊(၁၀၀ခမနိြ
 ငအျ)နှစ်လီးအခ်ီပညီမှၢိုဝဲအါနှုံးသားနှစ်အတိၢိပူးအဝဲသူခ်
 ကဘဉ်ဟုံးနှုံတာမာလိအကတိုး ၂၅–၃၀နှစ်လီး
- တာမြေးလိုအကတို်ဟ်ယုဉ်ဝင်ဦးလှာ်အကလုံး,
 တာမြေးလိုထိရီ၊ စဲအူဉ် နှီးခြံပီညါ, တာ်လုံးအီဉ်သုံး
 သမူတာဖြီးတာမြာ, တာအြဉ်မူအတာပြာဆျာရဲဉ်ကျဲာဖြီး
 လုံာ်လာတာမြာ, ထားဆီးသူဉ်တဖဉ်နှဉ်လီ၊

College and University



- Students can complete the high school diploma requirements at high school or as adults at a community college.
- Students need at least a 70% average in five academic subjects for college entrance.
- English 30 is used for entrance to many college programs.

ခီလှဉ်ကိုဖီးဖှဉ်စိမိုးကို



- ကိုဖိတဖဉ်မာနှစ်က်ဖြိုထီဉ်တီးထီကိုလာ်အှဉ်သးသူလာတီးထီကို,မှတ
 မှာ်န်ပျာနိဉ်တှာ်ခိဉ်ပွဲ၊တဂားအသီးမာနှစ်လာ၊ပျာတဝၢဖွှဉ်စိမ်းတခီသူဝဲနှဉ်
- အလို်အီဉ်ဝဲလ၊ကိုဖိတဖဉ်ကမၤနာ်အမးတာ်ထိဉ်ယူ(ရဝ) မူးကယၤလ၊လံဉ်ယ်)ဘူဉ်•လ၊ကထီဉ်ဘဉ်ခ်ီလှဉ်ကိုအင်္ဂါနဉ်လီၤ.
- အဲကလုံး(၃၀)ဘဉ်တာ်သူအီးလာတာ်နှင်လီးကိုအတာ်ရဲဉ်
 တာ်ကွဲုးလာခ်ီလှဉ်ကိုတဘျူးဖျာဉ်နှဉ်လီး.



Graduation

တၢ်ဖြိုထီဉ်ကို

Paying for College and University



- College and university fees cost several thousand dollars. Textbooks and other materials are also very expensive.
- Students can work part-time and go to school part-time. Students can also apply for scholarships and loans.

တၢ်လၫဘ်ဘူးလၢ၁်စ္ၤလၢခ်ီလ္၌ကိုနီးဖွဉ်စိမ်ိဳးကို



- ခီလှဉ်ကိုနီးဖွဉ်စိမ်းကိုအတာ်လာဘူးလာာ်စုးလီးလာဝဲနီး
 လာတျူးကထိညါလီး လာ်မးနီးတာပြီးတာ်လီအဂဏာမှာ စုကြီးအပူးနှိုင်ဝနာနနီဉ်မာနှဉ်လီး.
- ကိုဖိတဖဉ်မဟာ်လာတာဆာကတိါတတ်ဇီးထီဉ် ကိုလာတာဆာကတိါတတ်သုဝဲဒဉ်နဉ်လီး-ကိုဖိတဖဉ်ပတံထီဉ်စုလာအ မှာ်(scholarship) မှတမှာ်ကိုဖိစုဟုဉ်လိုသစ္စာကီးနှဉ်လီး-

Careers





- In Canada, all careers are valued. Trades courses and professional courses are studied at college.
- Trades certificates are often earned on the job.
- Trade professionals are well respected and well paid.

တၢိဖံးတၢ်မၤဘဉ်ထွဲတၢ်လုၢိအီဉ်သးသမှု





- လာကို ခဲနရ အပူးတာ်လုံးဆီ ခုနီ ခိတာ်ဖုံးတာမဟား
 ကလုာ်ဖုံးဘဉ်တာ်ပင်လုံးပင်ပူးဆီးနှဉ်လီးတာ်ကျဉ်လာမ်းကာ
 ဖိုးတာ်လုံးဆီ ခိုသုံးသမူအတာ်သို့ခိုလိုတဖဉ်ဘဉ်တာမ်းလိုအီးလာခီလှဉ် ကိုနှဉ်လီး
- လံာ်အုဉ်သးဘဉ်ဃးဇီးတာ်ကျဉ်လဲာ်မာကာညီနှစ်တာမာနှစ်အ
 လာတာ်မာအဖိခိဉ်နှဉ်လီး
- ပုံမေးမုာ်ကိုုပဲးကွာ်အတာ်ဖုံးတာ်မေးသူဉ်တဖဉ်ဘဉ်တာ်ဟ်နှင့်
 ဟိုကဲအီးဂုံးမေးဇီးတာ်ဟုဉ်အဘူးအလဲဂုံးမေးလီး.



Resources

Compiled by Lynn Farrugia

- Barron S, A J Allot, K Ewers, E Larkin, J Okell, A Swain, K VanBik and S M Yin. 2007. "Refugees from Burma, Their Backgrounds and Refugee Experiences." Washington, DC: Center for Applied Linguistics. Also available at http://www.culturalorientation.net/learning/populations/burmese (accessed August 13, 2014). This is a multifaceted monograph of the Karen refugee experience in the US.
- Cummins, J. 2001. "Bilingual Children's Mother Tongue: Why Is It Important for Education?" Sprogforum 7, no 19 (February): 15–20. An article from Professor Cummins of the University of Toronto encouraging the continuing development of a child's first language to support the development of the child's learning of English.
- Hill, J D, and K M Flynn. 2006. Classroom Instruction That Works with English Language Learners. 1st ed. Alexandria, VA: ASCD.
- How Can a Boy. 2012. Produced and written by Jane Gurr. Documentary. Ottawa: Kublacom Pictures. Additional information on the film may be obtained by contacting the producer at jane.gurr@sympatico.ca. If the film cannot be accessed, the trailer is worth watching at howcanaboy.com
- Neiman, A, E Soh and P Sutan. 2008. "Karen Cultural Profile." EthnoMED website. http://ethnomed.org/culture/karen/karen-cultural-profile (accessed October 12, 2014).
- This monograph gives a view of life in Burma and in the Thai camps, with a specific focus on health issues. It came from a roundtable discussion with the Karen community in Seattle and Minnesota.
- Smeaton, D.M. 1887. The Loyal Karens of Burma. London: Kegan Paul, Trench & Company.
- This book traces the history of the Karen people, describes their life in Burma and recounts some cultural tales and their contact with Christian beliefs.
- The Karen people: culture, faith and history, Published by the Karen Buddhist Dhamma Dhutta Foundation © 2010, 2011 http://www.karen.org.au/docs/Karen_people_booklet.pdf, (accessed October 12, 2014)

